

Endurskoðan av rúsdrekkalógini

Oddagrein

ARBEITT verður við uppskoti til endurskoðan av rúsdrekkalógini, og spennandi verður at siggja, hvat landsstýrið fer at leggja fram.

RÚSDREKKALÓGIN er eitt av teimum málum sum ikki ber til at bólkja politiskt her á landi. Her hevur tú tey, sum eru ímóti og tey, sum eru fyri lagari skipan og so tey, sum eru mitt ímillum. Tað hevur so víst seg, at talið á teimum, sum vilja liberalisera, er vaksið, og hetta er so eisini orsökini til, at vit í dag hava eina frægari skipan enn hana, sum hevur verið galdandi í mong mong ár. Kann vera at mong ikki halda eitt brennivísmonopol vera nakra frægari skipan men eftir okkara tykki er hetta rúsdrekkamonopol bert eitt stig á leiðini til eina friari skipan. Soleiðis sum tingið er samansett hevði ikki verið hugsingur um at tikið stigið fult út frá degi til dags og sett fløskurnar á hillarnar í handlunum. Her hevur verið neyðugt at mýkja støðuna og lata nýggju ættarliðini gera sína ávirkan galdandi.

TAÐ eydnaðist at fara burtur frá tí ómynduggerandi skipanini við rúsdrekkakorti, vátan, bilegging úr Danmark osfr. Tað var eftir okkara tykki ein týðandi broyting til tað betra og kanska júst tann katalysatorurin, sum varð neyðugt til tess at koma víðari. Nú eru vit so aftur við eitt vegamót. Lógin skal endurskoðast.

EIN kann tá spyrja, hvat tað næsta stigið verður, ja hvussu mong stig í heila tikið eru eftir at taka, til vit røkka málinum: at fáa eina heilt fría skipan. Ella er hetta málið kundi verið spurt. Tað veldst sjálvandi um, hvat hvør einstakur av okkum heldur málið skal vera. Eingin ivi um at tey flestu halda, at best er ein skipan, ið ger, at fólk hava náttúrligt forhold til rúsdrekka og har misnýtslan er minst. Ein annar spurningur er tá, um tað ber til hjá øllum at fáa eitt slíkt náttúrligt forhold til rúsdrekka.

EINS og tað er av tí ónda at kenna seg frelstan í politikki o.ø. viðurskiptum t.v.s. verða alvitandi og hava patent uppá sannleikan, so er hetta eisini galdandi í rúsdrekkamálinum. Kann vera at mong halda seg hava orsök til at vera frelst og vera fanatisk móti rúsdrekka. Kortini slepst ikki undan teirri sannroynd, at hvør hevur ábyrgdina av sær sjálvum. At seta forboð og moralisera í hesum málinum eins og mongum øðrum kann ikki vera rætta leiðin at ganga. Tey, sum ynskja eina heilt fría skipan mugu kanska eisini gera sær greitt, at hetta má gerast í stigum, tá hugsað verður um tað "forkvaklaða" forholdið vit hava havt til spurningin í meira enn ein mansaldur. Vit halda, at skipanin nú eigur at liberalisera enn meira so vin og øl verða seld í handlunum. Og hvi ikki eisini brennivínið. Tá høvdu vit fingið heilt aðrar prísir, heimaðbrenning hevði steðgað upp. Og tað almenna spardi umsitingarútreiðslur.

Viðmerking

Sandoyggjin størsta politiska skommin

Fyrst verða 700 milliónir krónur nýttar til Gomlurætt, Sands og Skopunar havn og tvey flakavirki. Síðan verður fiskivinnan í Sandoyinni niðurløgd í einum nýggjum miðsavningarpolitikki í Føroyum, skrivur Vagnur Michelsen

Í hesum døgum kappast fjelmiðlarnir um tær bestu søgur. Skálfjallsmálið, orðabókin, pedagogar og lærarar, fuglafjarðarpresturin og ólóglig søla av føroyskum fiski eru nokur av høvuðsevnunum í løtuni. Men tað eru eisini onnur áhugaverd evni, sum verða alt ov lítið umrødd í fjelmiðlunum.

Í løtuni fer til dómis ein mistonkiligur miðsavningarpolitikkur fram í Føroyum, sum heilt víst seinni kemur føroyska samfelagnum so dyggiliga aftur um brekku. Talan er her um tær menniskjaligu avleiðingar, sum ikki kunnu roknaast í krónum og oyrum.

Allur fiskur skal arbeiddast á fáum stórum virkjum, børnini skulu ikki longur ganga í skúla í smábýgdunum, og tað eru kreftir, sum vilja miðsavna sjúkráhúsvirkið og aðrar stovnar.

Eg eri ein av teimum nógvum, sum halda, at Føroyar ongan tíð koma fyr í seg aftur, um núverandi miðsavningarpolitikkur heldur fram. Verður ikki liviligt í Sandoyinni. Fuglafjarði, Nólsoy, Vági, Eiði ella hvussu øll hesi fiskaplássini eita, so verður heldur

ikki liviligt í Føroyum.

At flyta allar føroyingar til Danmarkar ella til Havnar mennir ikki føroyska samfelagið. Misnøgd, óvundsjúka og klándur koma at sermerkja samfelagið, sum vit eisini uppliva tað í løtuni.

Sandoyggjin

Besta dómid um miðvís miðsavningarpolitikkur er Sandoyggjin. Einaferð var slagorðið hjá einum landspolitikara "Sandoyggjin í fokus". Tað var av stórum týðningi, at Sandoyggjin gjørdist ein fiskivinnuoyggj burturav.

Á Sandi og í Skopun vórðu gjørdar góðar havnir, bygt varð flakavirki bæði í Skopun og á Sandi, og sum krúnan á verkið fekk Sandoyggjin samband við Gomlurætt. Mær er sagt, at kostnaðurin at gera Sandoyinna til eina fiskivinnuoyggj hevur kostað 700 milliónir krónur.

Nú liggur Sandoyggjin steindeyð við tveimum flakavirkjum, sum sandingar og skopningar ikki sleppa at nýta. Skopning- ar royna sjálvir at byrja av nýggjum í gomlum húsi, men fyri mær er hesin sjón-

gjørt fyri langari tíð síðan.

Studningur er í dag eitt skendsilsorð, men studningur kann latast við skili. Stjórin á Fiskavirkingu sigur, at letur landið eina krónu pr. kilo fisk til eina framleiðslu, so koma kanska triggerjar krónur pr. kilo til góðar aftur í samfelagnum. Hvi ber hetta ikki til í Sandoyinni? Hvi gongur Jógvan Adolf við til, at virkið í Skopun stendur tómt, samstundis sum annað virki verður gjørt klárt í bygðini? Hetta er tann reini orskapur.

Sjálvandi skal samfelagið gjalda fyri, at okkara 18 oyggjar hanga saman í eini heild, sjálvur ein studningur er eitt av amboðunum.

Miðsavnan av Føroyum er ikki rætta leiðin at ganga. Føroyar eru og skulu eisini í framtíðini vera eitt bygðasamfelag, har útjaðar aðkini fáa allan tann stuðul sum er neyðugur.

Vagnur Michelsen

leikur heilt bur turvið, tá ein stásiligur bygningur liggur eitt hanagleiv burturfrá.

Sjálvandi eigur fiskivinna at bera til í eini oyggj, sum liggur so nær tilfeinginum, hevur tólini, og sum eigur sín part av fiskinum undan Føroyum.

Jógvan Adolf

Jógvan Adolf Johannesen úr Javnaðar flokkinum hevur verið nógv frammi í sambandi við at fáa virksemi aftur í Sandoyinna. Av og á leikar hann í í Sosialinum, men so hendir ikki meir. Tað er óskiljandi, at Jógvan Adolf kann hava góða samvitsku og trívast í eini samgongu, sum miðvíst er farin undir ein miðsavningarpolitikk á øllum økjum, eisini í fiskivinnuni. Hann skuldi verið fyrstur at traðka fram, tá ið Føroyar sum bygðasamfelag nú eru í vanda.

Hava vit nakrastaðni sæð ell fingið at vita, hvat ætlanin er við Sandoyinni í framtíðini? Higartil kann bara staðfestast, at Sandoyggjin má gjalda prísir fyr í nýggja miðsavningarpolitikkinum í Føroyum.

Tá ið vit tosa um 80 árini, so er í minari verð Sandoyggjin tann allar størsta politiska skommin í Føroyum nakrantíð. Ongu aðrastaðni í Føroyum hevur man nýtt so nógvan pening pr. íbúgva at gera eitt pláss til eitt fiskivinnupláss, og so seinni kappað høvdið av allari fiskivinnuni í sama pláss.

Var politiskur vilji at varðveita fiskivinnuna í Sandoyinni, so var hetta

tá ið grønt lýsir

Ikki løgtingsmaðurin John Petersen

Vit skulu vátta, at lesarabrevið í blaðnum í vikuni um landsverkføðingstovnin og lógmann, undirskrivað John Petersen, er ikki skrivað av lögtingsmanninum við sama navni, John Petersen.

Blaðstjórin

VALUTAKURSIR

		25.01.96	Ultimo- síðsta mán.
USA	Dollari	572,20	555,15
Bretland	Pund	867,30	857,82
Týskland	Markur	387,12	387,59
Svøríki	Króna	83,50	83,43
Noreg	Króna	88,45	87,91
Frakland	Frankur	112,86	113,44
Belgia	Frankur	18,841	18,884
Sveits	Frankur	482,11	482,62
Holland	Gyllin	345,69	346,25
Italia	Liri	0,3607	0,3511
Finnland	Markur	126,19	127,71
Island	Króna	9,58	9,51
Eysturriki	Skillingur	55,088	55,126
Spania	Pesetas	4,600	4,580
Portugal	Escudos	3,739	3,721
Kanada	Dollari	416,97	407,40
Grikkaland	Drakmur	2,370	2,369
Japan	Yen	5,3610	5,3971
Irland	Pund	900,02	886,81
	XEU	710,58	711,76

Kelda: Føroya Sparikassi